

ILD I BLIKKET

Konfirmasjonskurs i skogen lærer ungdom å mestre sin egen ild.

FOTOGRAFI OG TEKST: EIVIND SENNESET

Jasmin (fra venstre), Mathea, Synne og Emilie sitter ved bålet i en furuskog i Fana, mens de siste restene av dagslys sakte dør hen. I løpet av de elleve ukene konfirmasjonskurset pågår, blir kveldene stadig lysere.

Synne (til venstre) og Emilie sanker opptenningsved til jentenes bål. De har fått løyve til å medbringe sag denne kvelden, og Emilie har tatt med et multiverktøy. – Så jeg har skrujern og knipetang også.

Konfirmantene går innover furuskogen mot bålplassen. Selv om skogen ligger like bak Skranevatnet skole, kjennes klasserommet som en fjern institusjon.

Hva er det kjipeste et menneske kan gjøre uten å bryte loven, spør Hermund Vigerust Furu.

– Å jage folk ut i skogen for å lage bål av våte greiner, svarer en 14 år gammel jente, helt eller kanskje bare halvveis på spøk.

Det er siste onsdag i februar, regn i luften, verken mildt eller kaldt. Fem jenter og fire gutter i konfirmasjonsalder har delt seg i to leirer for å tenne bål. Vi er i et

mindre skogholt mellom Skranevatnet skole og Equinors hovedkvarter i Bergen. Og her blant de vestnorske furutrærne føles klasserommet nesten like fjernt som oljefeltene. Mørket faller raskt på, og snart er det bare bålgløden som lyser opp ansiktene. At enkelte sutrer, er helt i tråd med planen.

– Det skal være litt ufyselig. Vi begynner kursene i dypt vintermørke. Gradvis blir kveldene lysere. Oppgavene glir lettere,

samtidig som ordskiftet spisses, forklarer Hermund Furu. Han er kursleder for denne gjengen med konfirmanter i furuskogen. Opplegget her handler om ikke bare å høre, men om å gjøre. Å la ungdom feile sammen, lære sammen og ikke minst mestre sammen. Hver kurskveld gjør ungdommene opp bål. Og for hver kveld brenner bålet bedre. Rundt bålene og gjennom ulike oppgaver legges det opp til diskusjoner om

etikk og moral, personlige grenser, tillit og fordommer. Tematikken er mer implisitt enn eksplisitt. På sikt er målet å tilberede et måltid over egen ild.

– Å tenne ild med formål om å tilberede mat som skal inntas i fellesskapet rundt et leirbål er selve essensen av menneskelig kultur, sier Hermund Furu.

GLOFØYK OG HELTEMOT

To uker senere: kvelden er merk-

bart lysere. Bålene tennes raskere, enda det blåser kuling i kastene. Gloføyken valser mellom furutrærne. Fem jenter sitter rundt et bål og griller marshmallows. Fem gutter står rundt sitt bål og sparker i veden med våte joggesko. Begge gruppene har laget seg små rom av kultur. På hvert sitt vis kjenner de på noe vesentlig i det å være menneske, ifølge Furu:

– Vi driver og dyrker en engs-

telseskultur der vi er redd for å ta i ting. Å kjenne gnistene på hendene og bruke åpen ild uten å se skogen brenne ned har overføringsverdi til det å være et vågende menneske, sier han, og legger til:

– Å la unge mennesker kjenne på sitt indre heltemot er alltid viktig. Men det er ekstra viktig nå i den kollektive koronadepresjonen.

Vegard og en annen konfirmannt fra gruppen stirrer hverandre dypt i øynene under en øvelse om personlige grenser. Guttene har beveget seg mot hverandre sidelengs, men da kurslederen ber dem vende ansiktene mot hverandre, innser de at de er langt nærere hverandre enn hva de er komfortable med. – Vi har en sirkel med mennesker og to unge hanner som stirrer på hverandre. Det er klart vi trykker på noen knapper, sier kursleder Furu, og legger til. – Det er synd at vi ikke kan ta i hverandre om dagen. Vi hadde hatt godt av litt bryting nå.

– Ikke smile, ikke le, ikke vise tennene, formaner kursleder Hermund Furu under en øvelse om personlige grenser. Tone og Mathea klarer ikke å holde masken.

Emilie (fra venstre), Jasmin, Tone, Mathea og Synne griller marshmallows, mens kursleder Hermund Furu hjelper til med bålet.

Preben har funnet brensel til bålet, men ender opp i en diskusjon med kursleder om nevnte greins egnethet som brensel. De kjøper ikke hverandres argumenter.

Martin og Jørgen lager fakler av tørre greiner. I den kraftige vinden denne kvelden er ikke det en like populær geskjeft hos kurslederne.

- Sammenlignet med de andre fritidsaktivitetene jeg går på, har vi i denne gruppen veldig lite til felles, sier Martine (til venstre).
- Men det at vi er så forskjellige gjør det jo spennende, sier Else.
- Jeg snakker hele tiden, men er egentlig ganske usosial, sier Martine.
- Jeg er veldig sosial, sier Else.
- Men du snakker ikke så mye.
- Nei.

Gjennom elleve kurskvelder fra januar til mai er klasserommet erstattet med leirbålet. Kursleder Anders Samland holder et ekstra øye med ett av dem.

Guttene og jentene bes forsvare hver sin påstand i et opplegg som ikke kalles «diskusjonsforum», men «krangleklubb». Kursleder Furu bruker litt tid på å komme på en tilstrekkelig kontroversiell påstand, men ber til slutt jentene forsvare påstanden om at kvinner er smartere enn menn. Guttene går umiddelbart i angrep.

- Dét er faktisk feil, sier Endre.
- Det er flere menn i bedre jobber, sier Vegard.
- Men det er fordi vi blir nedprioritert. Det er fordi det er forskjellsbehandling, parerer Synne.

Kursleder Hermund Furu gir livreddende førstehjelp til et døende bål. – Å mestre ilden har en dyp genetisk forankring. Det å vite at man kan gå ut i skogen med bare nevene og et tennstål og klare å gjøre opp et bål, er et solid antidepressiva. Unge mennesker i 2021 trenger noen tunge antidepressiva. Det hadde de nok trengt også om det ikke hadde vært pest, sier han.

KONFIRMASJONSKURS UTE

Konfirmasjonskurs kan være så mye, enten det er aktiviteter, diskusjoner, eller samtaler – alt forsøkt tilpasset gruppen på kurset. Sesongen 2021 er første gang det arrangeres utekurs. Dette er kurs der man diskuterer og samtaler om kurstemaene samtidig som man deltar på engasjerende ute-aktiviteter. Tanken er at det skal kunne gi gode refleksjoner og diskusjoner.

– Konfirmantene skal føle mestring på kursene våre – at konfirmasjon er lystbetont og lærerikt. Da må vi legge til rette for det, sier organisasjonsrådgiver Magnhild Bøe-Hansen i Human-Etisk Forbund Avdeling Vest. De har i år hatt tre grupper på sju og ti stykker. Neste år er planen å ha både praktisk og utekurs med plass til flere.